

HEROES-hankkeen podin vetäjät kokoontuivat Vilnassa – droonihälytys varjosti tilaisuutta

28.5.2026

HEROES-hankkeen semi-annual meeting järjestettiin Vilnassa, Liettuassa 19.–21.5.2026 (kuva 1). Tapaaminen kokosi yhteen hankekumppanit eri puolilta Eurooppaa tarkastelemaan hankkeen etenemistä, jakamaan kokemuksia ja suuntaamaan tulevaa toimintaa.

Kokouksen keskiössä olivat hankkeen työpakettien eteneminen, yhteistyön vahvistaminen sekä yhteisten tavoitteiden kirkastaminen. Keskusteluissa korostuivat erityisesti kestävien ratkaisujen kehittäminen, tiedonvaihto eri toimintaympäristöjen välillä sekä käytännön pilotointien merkitys osana laajempaa muutosta kohti kestävämpiä toimintamalleja.

Tapaaminen tarjosi osallistujille mahdollisuuden syventää yhteistyötä sekä tunnistaa yhteisiä kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia. Samalla vahvistettiin hankkeen roolia tutkimuksen, käytännön toimijoiden ja päätöksenteon välisenä sillanrakentajana.

Tapahtumassa saatiin nauttia myös korkeatasoisista kulttuuriesityksistä, sillä päivien aikana kuultiin esitykset Vilnan korkeakoulun musiikkiteatteriopintojen ohjelmakuorolta (Musical Theatre Study Program Choir) sekä Voruta -kansantassiryhmältä.

Kuva 1. Näkymä Vilnan kaupunkiin (kuva: Kari Laasasenaho, 2026).

Podin vetäjät kokoontuivat – painopisteenä hyvät käytänteet

Vilnan tapaamisen yhteydessä järjestettiin myös pod-vetäjien (pod facilitator) oma kokoontuminen, jossa keskityttiin erityisesti työpaketti 5:n (WP5) toimintaan ja kehittämiseen. HEROES hankkeessa on yhteensä 6 podia eli kumppaneiden välistä tutkimus- ja hankeyhteistyötä vahvistavaa verkostoa. Nämä podit ovat: Agriculture and Food (maatalous ja ruoka), Care and Wellbeing (hoiva ja hyvinvointi), Circular Economy (kiertotalous), Digital Transformation (digimurros), Education, Learning and Inclusion (koulutus, oppiminen ja inkluusio), Regional Development (aluekehitys). SEAMK vetää kiertotalouden podia.

Pod-vetäjien tapaaminen tarjosi kattavan tilannekuvan podien toiminnasta sekä niiden kehittämistarpeista. Keskusteluissa korostuivat podien erilaiset toimintamallit, haasteet, aktiivisuuden tasot sekä konkreettiset tulokset, kuten yhteiset tutkimusavaukset ja julkaisut.

Erityisen aktiivisena nousi esiin Education, Learning and Inclusion -pod, jossa yhteistyö on jo pitkälle jäsentynyttä: toiminta rakentuu alaryhmien ympärille, ja niillä on omat tutkimusagendansa (research agenda). Podissa on myös valmisteltu useita Horizon-hakemuksia sekä tuotettu yhteisiä julkaisuja. Tämä osoittaa, että podien sisäinen organisointi ja selkeä fokus voivat vahvistaa yhteistyötä ja tuottaa konkreettisia tuloksia.

Myös muissa podeissa on edetty aktiivisesti. Digital Transformation -podissa on valmisteltu useita kiinnostavia Horizon-hakemuksia, joissa hyödynnetään muun muassa tekoälyä. Toiminnan tukena on käytetty design thinking -mallia erityisesti temaattisissa brainstorming-sessioissa eli ideointityöpajoissa, mikä on fasilitaattorien kokemusten mukaan toiminut hyvin yhteistyön rakentamisessa. Agriculture and Food -podissa taas on aktiivisesti rakennettu kansainvälistä yhteistyötä, ja SEAMKin tutkijat ovat olleet keskeisessä roolissa muun muassa Mendel-yhteistyön kautta.

Regional Development -pod puolestaan laajentaa toimintaansa koulutusyhteistyöhön järjestämällä Blended Intensive Programme (BIP) -kokonaisuuden yhdessä Vilnaus korkeakoulun kanssa. Tämä esimerkki osoittaa, että podit mahdollistavat hyvin monenlaista yhteistyötä tutkimuksen, koulutuksen ja sidosryhmien välillä. Uusimmassa HEROES-hankkeen Research Magazine-julkaisussa esitellään kaikkien podien toimintaa (Research – Heroes)

Keskusteluissa nousi esiin myös tarve kehittää viestintää ja tiedon jakamista podien ulkopuolelle. Esimerkiksi online lunch session -tilaisuuksien sisällöistä halutaan tavoittaa laajempi yleisö. Mahdollisina kanavina pohdittiin muun muassa LinkedIniä sekä HEROES-hankkeen Agora-alustaa, mutta yhteistä linjausta viestinnän toteutuksesta ei vielä saavutettu.

Podien toiminnan vakiintuessa painopiste siirtyy yhä vahvemmin yhteisten tutkimusjulkaisujen tuottamiseen. Näiden nähdään tarjoavan konkreettisia ja mitattavia tuloksia hankkeelle sekä vahvistavan yhteistyön vaikuttavuutta. Samalla todettiin, että podeilla voi olla keskenään erilaisia toimintamalleja – osa hyödyntää alaryhmiä, osa toimii yhtenäisenä kokonaisuutena – ja tämä joustavuus koetaan vahvuutena.

Pod-vetäjät keskustelivat myös thematic brainstorming -sessioiden järjestämisestä. Näitä voidaan toteuttaa sekä osana konferensseja että erillisinä tapahtumina, ja molemmille lähestymistavoille nähtiin olevan kysyntää. Olennaista on, että tilaisuudet tukevat aitoa yhteistyötä ja kytkeytyvät podien tutkimusagendoihin.

Keskeisenä haasteena tunnistettiin Horizon-hakujen käynnistäminen: kysymyksiä herättävät muun muassa tarvittava osaaminen sekä se, kuinka laajasti kumppanuuksia tulisi rakentaa HEROES-verkoston ulkopuolelle. Ratkaisuna nähtiin tiiviimpi yhteistyö kansainvälisten rahoitushakujen asiantuntijoiden kanssa. Samalla tekoälyn mahdollisuudet nousivat esiin sekä hakemusten valmistelussa että laajemmin podien toiminnan tukena.

Yhteinen näkemys oli, että podien onnistuminen perustuu ennen kaikkea ihmisten sitoutumiseen. Kun toiminta koetaan merkitykselliseksi ja kiinnostavaksi – jopa sellaiseksi, josta ei halua jäädä paitsi – syntyy aktiivinen ja osallistuva yhteisö, joka vie tutkimusyhteistyötä eteenpäin.

Ilmahälytys keskeytti kokouksen – droonivaara yllätti osallistujat

Vilnan kokouksessa koettiin myös yllättävä tilanne, kun ohjelma keskeytyi droonihälytyksen vuoksi. NATOn ilmavalvonta oli huomannut Valko-Venäjän puolella Liettuan ilmatilaa lähestyvän droonin. Aamupäivällä 20.5. kaikki osallistujat saivatkin kännykköihinsä äärimmäisestä vaarasta ilmoittavan hälytyksen (kuva 2). Ilmoitus

oli liettuaksi, mikä aiheutti kansainvälisissä vieraissa kummastusta. Nopeasti kuitenkin selvisi, että kyse on droonivaarasta ja osallistujat ohjattiin väestönsuojaan kampuksen kellarikerrokseen. Kellarikerroksessa odotettiin noin puoli tuntia, jonka jälkeen vaara oli ohi. Tilanne aiheutti hetkellisen keskeytyksen kokoukseen ja vaikutti päivän kulkuun ja mielialoihin.

Osallistujat ohjattiin alun epäselvän tilanteen jälkeen toimimaan turvallisuusohjeiden mukaisesti, ja tilanne hallittiin asianmukaisesti paikallisten ohjeistusten mukaisesti. Vaikka keskeytys toi muutoksia aikatauluihin, kokouksen ohjelmaa pystyttiin jatkamaan tilanteen selvittyä. Tilanne sai myös pohtimaan sitä, miten Suomessa on varauduttu vastaaviin tilanteisiin. Liettuassa kännyköihin tuleva ilmoitus äänihälytyksellä ja tärinällä on hyvä herättämään huomion, mutta liettuaa taitamattomille ilmoituksessa pitäisi olla myös englanninkielinen selitys ja toimintaohjeet. Myös kokoustiloista poistuminen ja suojautuminen poikkeustilanteessa sekä ilmoitus tilanteen ohimenemisestä pitäisi ohjeistaa etukäteen ja toteuttaa riittävän selkeästi ulkomaalaisille. Monille osallistujista, kuten suomalaisille, tilanne oikeasta ilmahälytyksestä oli uusi kokemus, mikä aiheuttaa turvattomuuden tunnetta. Sotatilanne Euroopassa oli tullut jälleen kerran askeleen lähemmäksi henkilökohtaista kokemusmaailmaa.

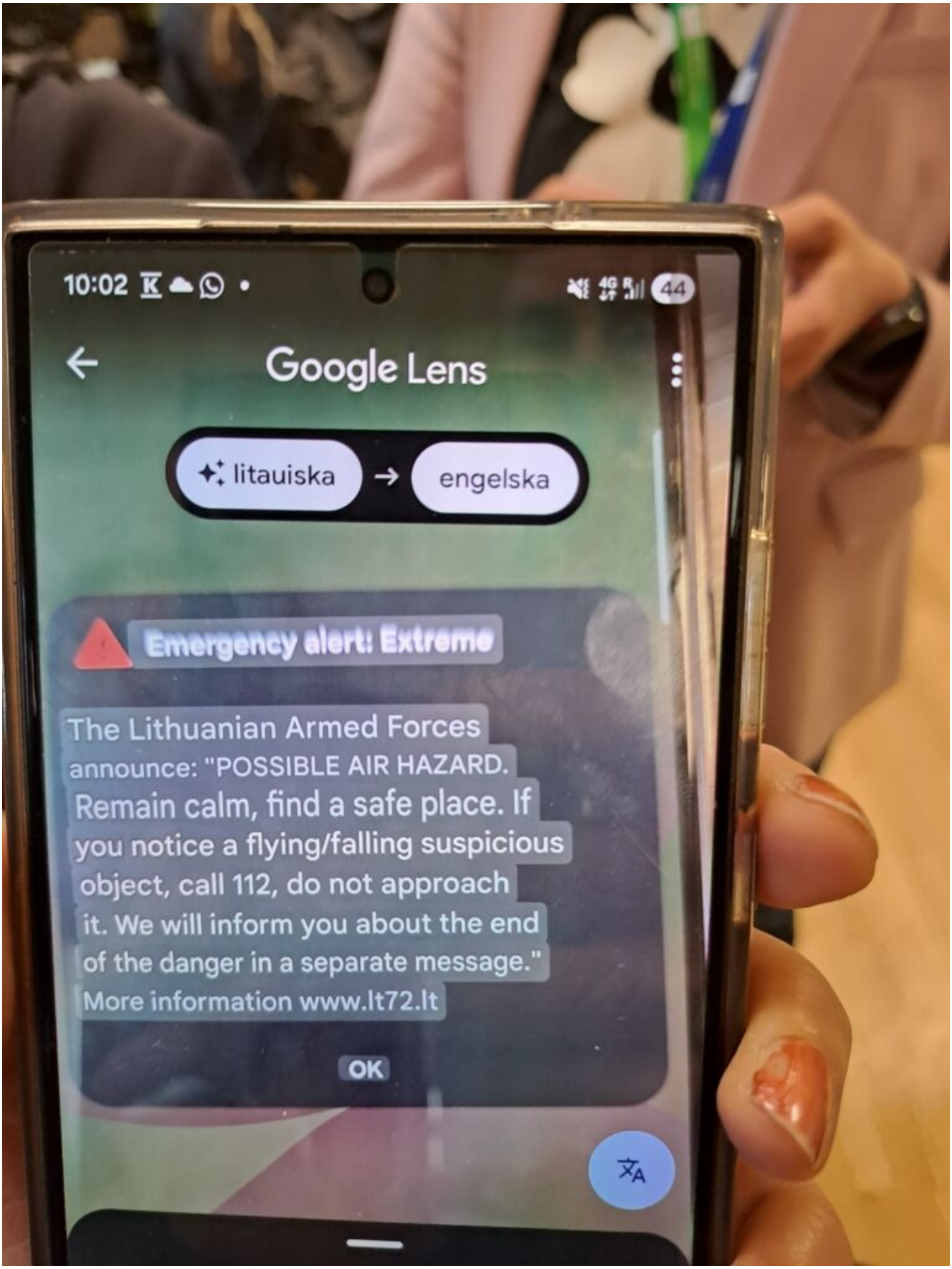

Kuva 2. Kännyköihin tulleen droonihälytyksen englanninkielinen käännös Google Lens-sovelluksella käännettynä (kuva: Kari Laasasenaho, 2026).

Agroteknologisten laboratorioiden vierailu

Vilnan kokousohjelmaan sisältyi myös vierailu paikallisiin laboratorioihin. Yhtenä vierailukohteena oli ns. agroteknologiset laboratoriot, jotka sisälsivät kemian laboratoriot sekä eläintenhoidon keskuksen ja maisemasuunnittelijoiden opetuspuutarhan. Vilnan korkeakoulussa koulutetaan mm. eläinlääkäreitä avustavia assistentteja sekä maisemasuunnittelijoita. Vilnan alueella sijaitsevia oppimisympäristöjä hyödynnetään opetustavoitteiden havainnollistamiseen ja harjoitustöihin.

Yhteistyö vahvistuu entisestään

HEROES-hankkeen tavoitteena on lisätä yhteistyötä koulutuksessa ja tutkimuksessa korkeakoulujen välillä. Vilnan kokoontuminen lisäsi ymmärrystä ja tietoa toisten korkeakoulujen oppimis- ja tutkimusympäristöistä sekä toi esille myös kehittämistarpeita. Seuraava HEROS semi-annual meeting järjestetään Aalborgissa Tanskassa ensi lokakuussa.

Kari Laasasenaho
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

FT Kari Laasasenaho toimii erityisasiantuntijana SEAMKissa ja Circular Economy (kiertotalous) -PODin vetäjänä HEROES-allianssissa.